

Dagsordenen er hermed udtømt, og jeg giver Ordet til det ærede Medlem for Københavns 9de Valgfreds (Hørdum), for at han kan indbringe det Lovforslag, han anmeldte forleden Dag.

Hørdum: Det lille Lovforslag, jeg her ved har den Ære at forelægge for det høje Ting, er et Forslag, som kun tilsigter at regulere Arbejdsforholdene i et enkelt Fag, Lovforslagets Titel er: „Forslag til Lov om Indskrænkning af Arbejdstiden i Bagerier og Konditorier.“ Det maa ikke forstås saaledes, som det maatte kunde se ud efter Titlen, at man skulde have til Hensigt inden for de to nævnte Brancher at indføre en Normalarbejdsdag eller noget saadant. Meningen er kun, at man ved Lov ønsker paabudt, at de Arbejdere, der beskæftiges i Bager- og Konditorfaget, skulle i Lighed med de fleste andre Arbejdere have en ugentlig Hviledag. Den Omstændighed, at Lovforslaget kun omhandler Bestemmelser for et enkelt Fag eller, om man vil, for to Fag, som dog ere meget nær beslægtede, har naturligvis forårsaget, at jeg har været meget betænkelig ved at indbringe det. Jeg ved jo, at det ikke er vel set her i Tinget, at man kommer med Lovforslag, som kun angaar en enkelt Klasse eller som her et enkelt Fag. Jeg kender det Stikord, der er kommet ind i Tinget, at saadanne Love skulle betragtes som Undtagelseslove, og Undtagelseslove vil man ikke gerne være med til herhjemme. Dette har som sagt forårsaget, at jeg har været betænkelig ved at indbringe Forslaget, og det har medført, at jeg har sat mig nøjagtig ind i de Forhold, hvorunder de Arbejdere leve, som Lovforslaget omhandler, for jeg har fordristet mig til at komme til Tinget dermed. Vil man nu sige, at det at vedtage Love for enkelte Fag er at vedtage Undtagelseslove eller at gøre Undtagelser fra Reglen, indrømmer jeg, at det maatte med nogen Ret kan siges, og jeg indrømmer ogsaa, at det kan have Banfeligheder og være farligt gennemgaaende at komme ind paa den Slags Lovgiveri. Men med lige saa megen Ret kan det siges, at Arbejderne i de to Fag leve absolut under Undtagelsesforhold. Vil man se hen til, hvorledes andre Fag ere stillede i den omtalte Retning, hvorledes de have et Fridøgn om Ugen, vil det ikke kunne nægtes, at Arbejderne i Konditorier og Bagerier leve under saadanne Undtagelsesforhold, at Lovgivningsmagten sikkert kan forsvare at gøre en Forandring deri. Det er jo erkendt fra alle Sider, erkendt baade fra firkelig og fra borgerlig Side, at en Arbejder bør have en Fridag om Ugen. Der har været gjort

store Bestræbelser i den Retning, og ved Helligdagsloven af 1891 var det sikkert væsentligst Hensigten at tilvejebringe en Hviledag om Ugen for en stor Del af dem, der endnu ikke havde det, specielt for de handlende. Men denne Lov have Bagerne og Konditorerne været aldeles uberørte af. Deres Forhold ere ikke ved denne Lov i nogen som helst Retning blevne forandrede. Der er fra Bagerfvendenes Side, fra Organisationernes Side, gjort store Anstrængelser for at bevise, at det er nødvendigt, at der gøres noget paa dette Omraade, og at det er et billigt Forlangende fra deres Side at paakalde Lovgivningsmagten. Det lykkedes dem ved en nøjagtig Undersøgelse af Forholdene at bevise, at meget taler for at komme dem til Hjælp, ikke alene med Hensyn til den lange Arbejdstid i de respektive Fag, men ogsaa med Hensyn til de hygiejniske Forhold i Bærkstederne og Arbejdslokalerne, som ere i den Grad usle og elendige, om jeg maa bruge det Udtryk, at man ikke finder Magen i noget andet Fag. Det er usunde og uhyggelige Lokaler, hvortil der ikke kommer tilstrækkelig frisk Luft. For Københavns Vedkommende er der søgt Oplysninger, og fra 386 Svende foreligger der Svar. Svendene ere delte i 4 Grupper: Mestersvende, Hølpere, Viggere og Wienersvende, og Arbejdstiden for disse Grupper er saaledes: For Mestersvendene indtil 16½ Time i Døgnet, i Gennemsnit 12 Timer; for Hølpere indtil 15 Timer, i Gennemsnit 12½ Time; for Viggere indtil 16½ Time, i Gennemsnit 13 Timer, og for Wienersvendene 15 Timer, i Gennemsnit 13. Endvidere haves der Oplysning om Arbejdstiden for 93 Lærlinge i Københavns Bagerier. For dem er Arbejdstiden 10—17 Timer eller i Gennemsnit 13½ Time i Døgnet. De ville kunne forstå, at det er en meget lang Arbejdstid, men dertil kommer, at langt de fleste af de paagældende mangle en Fridag om Ugen, og at det er den effektive Arbejdstid, der her er Tale om. Der er hverken medregnet Spise- eller Hviletid. Hvad Fridagen angaar har den stillet sig saaledes for de nævnte 386 Svende, at 74 have haft et Fridøgn hver Uge og 168 et Fridøgn hveranden, tredie, fjerde eller femte Uge, medens 114 slet ingen Fridag have haft. Jeg skal ikke fordybe mig i disse Oplysninger, som atter ville komme frem under Sagens videre Gang her i Tinget, men jeg tror allerede ved disse faa Oplysninger at have tilstrækkelig godtgjort, at der er meget, der taler for at komme til Hjælp i dette Forhold. Jeg tror ikke, at Lovgivningsmagten paa nogen som helst Maade vil gaa for vidt, hvis den vil tage fat paa at sætte Ar-